

MODEL OPERAȚIONAL DE URMĂRIRE A EVOLUȚIEI CLASEI

Prof. Dorina Ancău, director al Colegiului Tehnic
de Transporturi "Transilvania" Cluj-Napoca

Cu intenția de a îmbunătăți rezultatele la învățătură și disciplină, în acord cu obiectivele planului managerial și speranțele unui colectiv de profesori implicați, am construit un model operațional de dirijare a evoluției unei clase. Acesta presupune o ierarhie născută din atribuirea unui loc sau unui rang valoric fiecărui elev, în funcție de rezultate, de la care să pornească apoi demersul de orientare și îndrumare educațională.

În esență, modelul, sugerat în Figura 1 sub forma unei fișe de lucru, este destinat exclusiv diriginților și reprezintă un punct de plecare pentru ce anume aceștia au de făcut în legătură cu creșterea performanței la clasă. Fără a evita aspectele etice, dar îmbrățișând totuși rigorile unei hărți abstracte, instrumentul aduce în prim-plan situația din interiorul unui colectiv, ca reper în preconizarea unor practici eficiente și coerente, conforme cerințelor unice ale clasei.

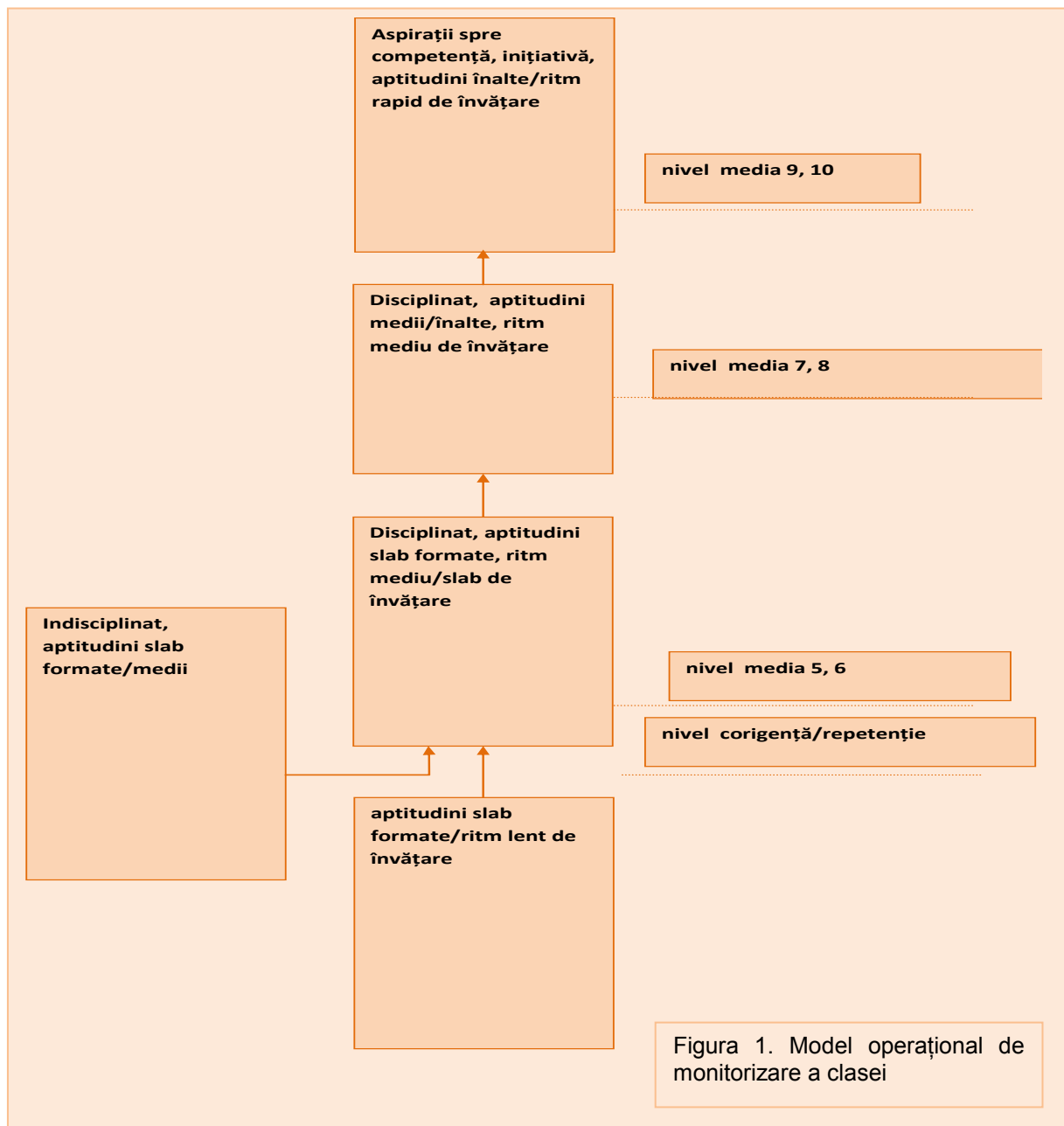
Este bine cunoscut faptul că un diriginte, de regulă, urmărește frecvența elevilor, prelucrează, la orele de consiliere, subiecte legate de învățare, teme inspirate de viață, idei de dezvoltarea personală, de orientarea școlară sau profesională și chestiuni de integrare socială. În afara programului de școală, organizează una sau mai multe excursii ori vizite, uneori întâlniri cu personalități, sfătuiește, controlează, raportează părinților situația copiilor și păstrează legătura cu psihologul școlii.

Cu toate acestea, prea puțini dintre ei pot formula o estimare validă, rațională și coerentă a palierul achizitiv al unui elev și a nevoii care se întrevede. De cele mai multe ori, activitățile menționate rămân doar formale.

Prin modelul operațional în discuție se proiectează însă dinamica dorită a clasei în vederea monitorizării, diagnosticării corecte și prognosticării intereselor și disponibilităților viitoare ale elevilor. Sunt două cuvinte cheie în acest proces: predictibilitate și evaluare.

Ca structură, instrumentul este o schemă de concept simplă ce sugerează cele cinci tipuri de elevi din școala noastră în legătură cu nivelurile de performanțe posibile. Postulând faptul că rezultatele la învățătură merg în tandem cu cele de la disciplină, careurile grupează elevi cu situații asemănătoare oferind astfel o fișă de diagnostic inițial, ca premisă, în continuare, a unei proiectării acționale de efect. De aici încolo știm

unde trebuie să ajungem și, mai mult, ce putem face pentru fiecare elev, acționând eficient, fără risipă de energie și conduită. Este vorba și despre o tratare diferențiată a copiilor, sprijinind înzestrarea tinerilor cu comportamente susceptibile care să-i valorizeze, să-i transforme în indivizi capabili de acțiune.

A porni liceul cu o clasă în care careurile de jos grupează cei mai mulți elevi și a ajunge la finalul unui ciclu de școală cu ponderea lor în partea superioară a schemei, rezultatul este excepțional. Trebuie însă să știi exact cele două repere și apoi să proiectezi traseul, strategia educativă.

Modelul a fost pilotat din semestrul trecut de câțiva diriginți, iar evoluțiile consemnate s-au discutat la un interval de două luni și la sfârșitul semestrului. Pașii

sunt mici deocamdată. Dintr-o clasă, după un semestru, un elev din clasa a IX-a a reușit să ajungă în careul superior. Metoda, fără a se dori un panaceu, înlocuiește totuși procedeele educative slabe sau inconstante de până acum, vizând totodată o continuă interacțiune cu clasa.

Clasa trebuie privită prin acest model ca o structură, așadar ca o înlănțuire de elemente diferite care tind să se modeleze, în sensul dictat de abilitatea dirigintelui. Acesta din urmă poate sincroniza și selecta demersurile educative mijlocind calea între ceea ce este și ceea ce ar fi bine să existe.

Modelul nu complică sarcina dirigintelui ci îi dă substanță prin stabilirea unor obiective clare pentru clasă și, în parte, pentru fiecare copil. Nu este un nou raport sau o fișă de evaluare care să îmbogățească birocrăția, din contră, este un mod concret de a măsura plusvaloarea adăugată, adică eficiența educației. Fără a eluda normele obișnuite ale activității de dirigiență, diferențierea programelor de educație cu precădere după acest format, și nu pornind de la teme susținute de regulamente, aduce și o raționalizare a eforturilor din partea dascălului.

Ideea s-a născut printr-o suită de observații aduse din experiența mea ca director. Directorii trebuie să aibă, nu numai seriozitate și energie, dar și claritate și focalizare.

Aș putea admite că cei mai mulți dintre colegi manifestă exigențe formale, mecanice față de elevi și rezultatele ultimilor ani denotă clar platitudinea programului de consiliere. De aceea, schimbările trebuie începute de aici.

Bibliografie

Alam, M.T., - *Factors affecting teachers motivation*, *International Journal of Business and Social Science* Vol. 2 No. 1; January 2011

Albert – Lorincz E., Carcea M. I. – *Prevenirea dezadaptării școlare*, Editura Cermi, 1998, Iași

Allport, G. W.,- *Structura și dezvoltarea personalității*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981

Cosmovici, A., Iacob, L. (coord) + *Psihologie școlară*, Ed. Polirom, Iași, 1998

Havighurst, R. J. – *Developmental task and education*, Davis McKay, New York, 1948